

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

SAK 13600 / 2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö 5.2.2019
STM/473/2019

Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry lausuu seuraavasti:

1 Lainsäädännön valmistelun tarpeesta ja toteuttamisesta yleisesti

SAK katsoo, että rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen vastaamaan muuttuneita työolosuhteita ja niiden suorittamistapoja on tarpeen. Rakennusalojen ammattiliitto (RakL) alan keskeisimpänä työntekijäliittona on uudistamistarpeesta myös samaa mieltä ja tulee antamaan asiasta oman lausuntonsa. SAK:n lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaikki SAK-laisten liittojen kanssa, joten osa rakennusalan keskeisistä asioista sisältyy tähänkin lausuntoon.

Työsuojelusäädösten valmistelu työsuojeluasioissa on perinteisesti ja hyväksi havaitulla tavalla toteutettu kiinteässä yhteistyössä alan keskeisten työntekijä- ja työnantajajärjestöjen kanssa. Myös työsuojeluvalvonnasta vastaava viranomaistaho asiantuntijoinen on säännönmukaisesti ollut mukana valmistelutyössä. Myös muita asiantuntijoita on tarvittaessa otettu mukaan työryhmiin. Tätä kolmikantaista ja laajaa asiantuntijuutta arvostavaa valmistelutapaa on syytä jatkaa myös tämän asian valmistelussa, koska nimenomaan työsuojeluasioissa osapuolten sitoutumisella ja asiantuntemuksen hyödyntämisellä saadaan aikaan käytännössä toimivinta lainsäädäntöä.

Rakennustyön turvallisuutta koskevia säännöksiä löytyy välillisesti myös muista kuin nimenomaan rakennusalan säädöksiksi todetuista säädöksistä. Esimerkiksi teollisuustyössä ja erilaisissa asennustöissä LVIS-aloilla tehdään käytännössä töitä, joiden riskit ja vaarat ovat samantyyppisiä. SAK katsoo, että tässä uudistustyössä olisikin katsottava rakennustyön ja siihen verrattavan työn riskejä laaja-alaisesti huomioiden korjausrakentaminen samanarvoisesti ja erityyppiset asennustyöt.

2 Asetus rakennustyön turvallisuudesta

Työmaaliikenne

Työmaaliikenteen erottaminen selkeästi jalankulusta on keskeinen turvallisen toiminnan edellytys, mutta tämän toteuttamisessa on

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

rakennustyömailla paljon parantamisen varaa. Säännöstä tulisi täsmentää siten, että työmailla pitää selkeästi fyysisin aitaelementein, betoniporsain tai muilla toimivilla välineillä erottaa työmaaliikenne muusta yleisestä liikenteestä (rakennustyön turvallisuus 11 §). Tämän keskeisen turvallisuustekijän valvontaan tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota.

Nostureiden, koneiden ja laitteiden sijoitus

Torninosturien pystyttäminen rakennustyömailla toteutetaan pääsääntöisesti aina liian matalana. Tällöin on ongelmana, että nostettava taakka joudutaan ajamaan lähelle puomin alapintaa ja rajakatkaisijaa. Asetukseen (ainakin 11§) tulisi saada selkeämpi määräys siitä, että torninosturiksi valitaan riittävän nostotehoinen torninosturi, mikä tulee pystyttää riittävän korkeaksi. Nykyisin rakennettavien rakennusten katoilta joudutaan poistamaan kaiteita, jotta taakka saadaan nostettua katolle liian lyhyeksi jääneellä nosturilla. Säädökseen tulisi jatkossa kirjata määräys riittävästä nosturin korkeusedellytyksestä esimerkiksi: rakennuksen harjakorkeus + lisävara esim. +10 metriä, jotta nostot ylimpään kerrokseen onnistuvat turvallisesti.

Nostureiden liikeratojen turvallinen hallinta

Rakennustyömailla voi nykyään olla useita torninostureita yhtä aikaa toistensa liikkuma-alueilla. Torninostureiden lisäksi samalla alueella saattaa olla myös ajoneuvonostureita. Turvallisen nostotyön sujumisen ja nostopuomien ja nostoköysiin ajamisen estämiseksi tällaisilla työmailla tulisi olla käytössä ns. turvapuhelimet. Puhelimien kanavat tulee olla varattuina siten, että viestintä ei sekoitu muiden rakennustyömaalla tai sen läheisyydessä käytettävien puhelinjärjestelmien kanssa. Ylipäänsä nostureiden mahdollisten yhteentörmäysten estämisessä tulisi säädöksissä huomioida nykytekniikan hyödyntämisen mahdollisuus. Nykyään jo käytössä olevilla ns. sektorijorajoittimien käyttöönottamisella voidaan varmistaa torninosturia tai ajoneuvonosturin toiminta vain omalla ajosektorilla. Tämän uuden tekniikan käyttöön ottamisella voidaan välttää nostopuomien yhteen törmäykset ja nostopuomeilla nostoköysiin päin ajaminen, mikä uusi teknologia tulisi huomioida säädöksissä.

Torninosturin ohjaamon ergonomia sekä ilmanvaihto- ja lämmitys

Torninosturin ohjaamon varusteena tulisi aina olla lämmityslaitteen lisäksi ilmastointilaitte, jolla viilennetään ohjaamo kuumissa kesäolosuhteissa.

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

Torninosturin ohjaamoon kulkemisen turvallisuus

Torninosturikuljettajan ripeään pelastamisen käynnistämiseksi hissien tulisi olla torninosturin ensisijainen nousutie. Esimerkiksi naapurimaa Ruotsissa on jo käytössä paljon hissillisiä torninostureita ja muuallakin Euroopassa. Suomessa torninostureiden käyttöönotto on käytännössä pysähtynyt työnantajien vedossa hissien suuriin kustannuksiin, minkä seikan ei sinällään voitane katsoa olevan este tarpeelliseksi ja jopa välttämättömäksi katsottavien välineiden (hissien) hankkimiseksi. Useat alueelliset pelastuslaitokset ovat huolissaan työntekijöiden pelastamismahdollisuuksista korkeista torninostureista tilanteissa, joissa tikasautolla ei ehkä edes pääse torninosturin läheisyyteen tai tikasauton nostokorkeus ei yksinkertaisesti riitä.

Rakennusvaiheen työmaahissit

Työmailla, joille rakennettaviin rakennuksiin tulee rakennusluvan mukaisesti rakentaa hissi tai joissa on jo hissi tulisi työntekijöiden ergonomian parantamiseksi säätää pakolliseksi myös työaikaiset hissit. Tämä vaatimus on perusteltu, koska rakennusten käyttämisen on jo sinällään katsottu edellyttävän hissiä. Rakennusten julkisivuja saneerattaessa tulisi myös rakennustelineet varustaa henkilö- ja tavarahissein useampikerroksissa ja/tai telineet julkisivuun kiinnitettävissä kohteissa. Tämä vähentäisi rakennustarvikkeiden jalanrahtaamista ja vaarallista nostelua nostureilla.

Valaistus

Rakennushankkeen päätoteuttaja järjestää rakennustyömailla yleisvalaistuksen usein ainoastaan työmaiden ”pääkäytävillä”. Käytäntö on johtanut siihen, että aliorakoitsijoiden tulee järjestää työvalot tai yleisvalaistuksen pääkäytäviltä lähteviin huoneisiin. Tämä riittävän valaistuksen toteuttamisen siirtyminen lukuisten alihankkijoiden toteutettavaksi vaatii säädösmuutosta, jolla selvennetään, että päätoteuttajan tulee olla vastuussa työmaan yleisvalaistuksen järjestämisestä työmaan jokaiselle alueelle. Lisäksi tulisi säätää riittävästä valaistuksen lumen -määristä, jotta valaistusteho on työturvallisuuden edellyttämällä tasolla.

Työmaiden sähköturvallisuus

Työmaiden sähköturvallisuuden parantamiseksi tulisi työmailla olla nimettynä riittävän ammattitaitoinen henkilö vastamaan rakennusaikaisesta sähkölaitteiston turvallisuudesta ja niiden valvonnasta. Ongelmana on tällä hetkellä sähköverkon jatkuvan kunnon seuranta rakennustyömaan aikana ja epämääräisten roikkajärjestelmien virittely työmaan sähköistämiseksi.

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

Putoavilta esineiltä suojaaminen

Putoavat esineet ovat suuri vaaratekijä rakennustyömailla ja muilla asennustyömailla. Suojausta putoavilta esineiltä voidaan tehokkaasti parantaa suojaverkolla. Säädöksen kohtaan putoamisen estävistä suojarakenteista ja -laitteista tulee lisätä uutena välineenä suojaverkko (27§).

Tikkaat

Nojatikkaiden nykyinen pituusraja säännöksessä (32§) on jo lähtökohtaisesti aivan liian paljon. Nykyinen 6 metriä on omiaan aiheuttamaan jo pelkän korkeuden saatikka epävakauksien vuoksi merkittävän vaaratekijän työntekijän esimerkiksi pudotessa nojatikkailta. Nojatikkaiden korkeus saisi olla korkeintaan 4 metriä. Nostoapuvälineiden kiinnittämiseen ja irrottamiseen käytettävien nojatikkaiden päässä pitää olla ”koukut” nojatikkaiden kaatumisen estämiseksi.

Säännöksen tikkaiden käyttöä koskevasta kohdasta (32 §) tulee poistaa: ”sekä muihin vastaaviin lyhytaikaisiin kertaluontoisiin töihin”. Tämän perusteella suoritetaan valtava määrä työtehtäviä, jotka olisi toimivan töiden organisoinnin tilanteissa mahdollista suorittaa turvallisemmin esimerkiksi telineiltä tai asianmukaisia henkilönostolaitteita käyttäen.

Edelleen nojatikkaiden käyttäminen tilapäisinä kulkuteinä tulee kieltää säädöksessä (32§).

Nojatikkaiden suuren tapaturmavaaran vuoksi nojatikkaiden sääntelyn peruslähtökohta tulee olla, että niitä ei käytetä rakennustyömailla enää lainkaan.

A-tikkaiden osalta säännöksiin tulisi lisätä, että ko. tikkaiden tuenta pitäisi olla jotain muutakin kuin pelkästään poikkituenta ja tikkaat eivät saisi olla liian painavat. Ylipäänsä tikkaiden käytön sijaan tulee käyttää asennustelineitä.

Kaivuutyö ja kaivannon tuenta

Rakennuksen alla tehtävien kaivantotöiden yhteydessä on sattunut kuolemaan johtaneita tapaturmia. Talon alla olevat kaivaustyöt ovat tyypillisesti kaivantoja, joissa korjataan pohjaviemäreitä jne. Säännöksen kaivantoja koskevaan kohtaan (7 luku) tulee tehdä tiukennuksia siten, että kaivantojen tuenta toteutuu aina.

Elementtien nostot ja asennustyöt

Säädökseen (39§) tulisi omaksua uusi termi eli taakan kiinnittäjä. Tällä tarkoitetaan henkilöä, joka kiinnittää nostettavan taakan nosturin

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

nostolaitteeseen. Tämän henkilön ammattipätevyytenä tulee olla tehtävään pätevöittävän alan ammattitutkinnon osa. Taakan kiinnittäjän tulee tämän koulutuksen saatuaan osata torninosturin / ajoneuvonosturin nostojen ohjaaminen ja taakkojen eri kiinnittämistavat turvallisesti.

Kamera torninosturin vakiovarusteeksi

Torninosturi ja ajoneuvonosturi tulisi aina olla varustettuna kameralla. Tämä edellytys tulisi olla muulloinkin kuin ainoastaan tilanteissa, joissa on kyse elementtien nostosta sokkoon. Kamerapakko torninostureihin tulee säätää yleisenä torninosturin ohjaamovaatimuksena.

Ontelosaksien kieltäminen onteloelementtien asennuksessa

Onteloelementtien asennuksessa käytettävistä ontelosaksista tulee luopua. Tulevaisuudessa onteloelementeissä tulisi olla tehtaalla valmiiksi asennetut nostopisteet, joihin voidaan työmaalla kiinnittää nostolaitteet. Eräät valmistajat tekevät jo edellä mainittuja nostopisteitä onteloelementteihin nimenomaan turvallisuuden parantamiseksi onteloelementtien asennusvaiheessa.

Telineasennustyö

Telineasentajana toimivalle tulee säätää pätevyysedellytyksenä suoritettu ammattitutkinnon osa, jossa saadaan osaaminen telineiden turvalliseen asentamiseen. Vaativia telineasennustöitä suorittavat paljon vuokratyöntekijät, joiden osalta ylipäänsä minkäänlainen osaaminen on tällä hetkellä vaikea varmistaa. Telineasentajilta tulisi vaatia jatkossa lainsäädännössä vaadittu ammattipätevyys. Julkisivutelineet tulee varustaa tavarahisseillä/henkilöhisseillä.

Työhygieeniset haittatekijät

Työhygieeniset mittaukset on toteuduttava rakennustyömailla, jotta mahdollisesti terveyttä vaarantavat altisteet kyetään tunnistamaan rakennustyömailla. Nyt mittaamisvelvoite (70§) on rakennuttajan vastuulla ja ei käytännössä toteudu. Työhygieenisten mittausten tekeminen, seuranta ja toimenpiteet tulee säätää jatkossa päätoteuttajan vastuulle. Mittauksissa on mitattava esimerkiksi kvartsin pitoisuuksia työmaaolosuhteissa. Kvartsi on syöpävaarallinen aine ja on tulossa vuonna 2020 sitovaksi raja-arvoksi. Tämän lisäksi rakennustyömailla on esimerkiksi kovapuupölyä (HTP-arvo) esim. parkettihiontatöissä. Rakennustöissäkin käytettävien erilaisten vaarallisten ja kiellettyjen kemikaalien/altisteiden määrä tulee varmasti lisääntymään tulevaisuudessa, joten ennalta ehkäisevä toimenpiteen eli mittaamisen merkitys tulee ainoastaan lisääntymään tulevaisuudessa. Mittaamisessa on myös huomioitava, että lainsäädännössä on sekä sitovia raja-arvoja että HTP-raja-arvoja.

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

Henkilönsuojainten käyttö

Suojalasien käyttö nykyisessä säännöskohdassa 70§ tulisi muuttaa seuraavasti: "Rakennustyömaalla on aina käytettävä suojalaseja ja silmiensuojaimia". Pykälätekstissä ei tulisi enää rajata suojalasien käyttämistä pelkästään merkittävän silmätapaturmavaaran tilanteisiin.

Kypärän osalta tulisi samaan säädöskohtaan lisätä, että kypärän tulee olla nelipisteremmeillä varustettu, jotta kypärä pysyy päässä työntekijän töitä tehdessä.

Turvajalkineet

Rakennustyömaiden turvallisuus edellyttää nykyään, että turvajalkineita käytetään koko ajan. Säädöskohdan (71§) nykyinen sanamuoto, jonka mukaan rakennustyömaalla on "yleensä käytettävä turvajalkineita" on riittämätön. Kyseisestä säännöskohdasta tulee poistaa sana yleensä.

Turvalvaljaat

Putoamisen estävät turvalvaljaat ovat toissijainen keino putoamisten ehkäisemiseksi. Mikäli turvalvaljaat ovat välttämättömät putoamisen estämiseksi tulee ne olla mitoitettu yksilöllisesti työntekijäkohtaisesti. Tällä yleinen käytäntö on, että turvalvaljaat kiertävät työpaikoilla lukuistenkin eri työntekijöiden käytössä, vaikka valjaat tulisi sovittaa aina henkilökohtaisesti. Työnantajan on aina varmistettava turvalvaljaiden oikea käyttö (kireys, mitoitus, valjaiden oikea käyttötarkoitus, vanhentumattomuus).

Epoksityö

Epoksinnoittajille kuten putkipinnoittajille ja -maalareille tulee säätää pätevyysedellytys tai joku muu tähän verrattava ammattitutkinnon osavaatimus. Ainoastaan tällä tavalla on käytännössä mahdollista varmistaa epoksitöiden suorittaminen turvallisesti. Tällä hetkellä tapahtuu liian paljon ko. alan tapaturmia, joissa keskeinen syy on useimmiten kouluttamattomuus alan vaaratekijöihin.

Ensiapu

Rakennustyömaalla rakennustyömaan päätoteuttajalla tulee olla tiedossa ensiaputaitoiset työntekijät. Työturvallisuuskoordinaattorin toimintaedellytyksiä tulee parantaa säätämällä tälle pätevyysvaatimus osaamisen varmistamiseksi. Lisäksi ko. tehtävissä toimivien toimenkuvat tulee olla selkeästi organisoidut.

3 Sosiaalilamääräykset

Henkilöstötilat

Työntekijöiden henkilökohtainen suojavaatetuksen määrä on vuosien saatossa lisääntynyt. Sosiaalitilojen kaappitilat ovat jo tästä syystä jääneet mitoitukseltaan liian pieniksi. Sosiaalitilat tulee lisäksi varustaa

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

riittävän tehokkailla ilmastointilaitteilla, jotta kesäkuumalla työn tauottaminen ja työstä elpyminen tauoilla on mahdollista. Sosiaalilamääräyksien osalta tulisi myös selvittää olisiko tarpeen säätää sosiaalitulojen minimietäisyydestä työpisteistä. Rakennusprojektit ovat koko ajan korkeampia ja suurempia rakennuskohteita, joissa sosiaalitulat saattavat olla hyvinkin pitkän matkan päässä varsinaiselta työpisteeltä, mikä epäkohta saattaa johtaa tarpeiden tekemiseen työmaille.

Rakennusalan sosiaalituloista on omat määräyksensä (työministeriön päätös rakennustyömaiden henkilöstötiloista 977/1994), joka on vanha ja tarvitsee uusimista ja päivittämistä nykyedellytysten mukaiseksi. Säännöksen 3§:n mukaan pienillä työmaille säännöksen määräyksistä voidaan poiketa, mikä mahdollistaa pientyömaille säännösten kiertämisen. Sosiaalitulojen osalta on tullut myös ilmi, että turvallisuussyistä varapoistumisteitä hyvin usein suljetaan tai kalteroidaan siten, että varsinaisia varapoistumisteitä ei välttämättä ole käytössä.

Rakennusalan henkilöstötilamääräysten lisäksi on olemassa yleiset säännökset Vnp asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista (18.6.2003/577), jossa on yleisempiä määräyksiä henkilöstötiloista ja työpaikkojen tiloista. Myös nämä tulisi käydä läpi ja sovittaa linjaan rakennusmääräysten tason kanssa.

Työpaikkatiloja tai henkilöstötiloja käytetään myös säännösten vastaisesti tietyissä tilanteissa työntekijöiden majoitustarkoitukseen. Asuintiloista ja niiden terveydellisistä vaatimuksista säädetään erikseen. Säädöksiä tulisi tältä osin täsmentää ja valvontaa tehostaa, jotta työntekijöiden majoitustilat ovat asianmukaiset.

Ajoneuvot ja kuljetusvälineet on poissuljettu työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista. Ajoneuvoja käytetään kuitenkin käytännössä paljon liikkuvassa rakennus- ja asennustyössä, joten uudistustyössä tulisi selvittää onko työnantajan työntekijän käyttöön antamia ajoneuvoja tarpeen joiltakin osin ottaa työpaikkoja velvoittavien säädösten piiriin.

4 Työterveyskortti

Työterveyskortin valvominen / Työterveyshuolto

Työterveyshuollon ja työterveyskortin pitää toteutua myös rakentamisen toimialoilla työskentelevillä. Tältä osin tulisi selvittää velvoitteiden nostamista lakitasolle/täsmentämistä lakitasolla tarvittavin osin. Työsuojeluviranomaisen valvonta tulisi selkeästi lakitasolle. Tällä hetkellä ongelmana on, että työterveyshuolto ei kirjoita työterveyskortteja, työntekijöillä ei ole tietoa työterveyskortista, työnantaja ei huolehdi korttien kirjoittamisesta ja

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

työsuojeluviranomaiset eivät valvo koko asiaa käytännössä. Velvoite on tällä hetkellä asetustasoinen (1176/2006). Lakitasolle nostaminen lisäisi asioiden tärkeyttä ja viranomaisvalvonnan toimintaedellytyksiä.

5 Muuta mietittävää ja kehitettävää rakentamisen toimialojen työturvallisuuden parantamiseksi

Korkeat rakennukset ja niiden erityisvaatimukset

Kaupunkikuvaamme rakennetaan yhä korkeampia rakennuksia ahtaille kaupunkitonteille. Muualla maailmassa on jo erityistä korkealla rakentamisen erityissäätelyä. Myös Suomessa olisi korkeiden rakennuskohteiden lisääntymisen vuoksi tarpeen säätää erillislainsäädäntöä/tarkentavia säädöksiä tältä osin. Esimerkiksi käsityökalujen putoamisen estäminen korkealla tehtävässä työssä tarkoittaa käytännössä lenkeillä vöihin kiinnitettäviä työkaluja, ensiapupisteitä tiheämmin ja myös sosiaalitoimien sijoittamisen harkintaa.

Nostotyön turvallisuus

Ajoneuvonosturikuljettajat tekevät usein vaativista nostotöistä vastaavina pitkää päivää. Nostotyön lisäksi ajoneuvonosturin kuljettajat ajavat ensin koneen pedattavaksi pystyyn kohteeseen, jonka jälkeen tehdään vielä pitkä työpäivä nostoja tehden. Tämän jälkeen saatetaan vielä ajaa ajoneuvonosturi takaisin varikolle. Nykysäännösten mukaan ajoneuvonosturi on kuitenkin pelkästään työkone, jonka osalta ei ole esimerkiksi kuorma-auton kuljettajilta vaadittavaa ajoajan sekä työajan valvontaa ns. ajopiirturia hyväksi käyttäen. Koska ajoneuvonostureita ajetaan myös julkisessa liikenteessä ja ne kokonsa vuoksi ovat omiaan aiheuttamaan vaaratilanteita on varsin perusteltua, että kyseisten ajoneuvojen kuljettajien ajoaikaseuranta olisi lainsäädännössä ainakin työajan yleisen valvonnan, lepoajan sekä matka-ajan osalta.

Kylmässä/lämpimässä työskentely

Suomessa vallitsee talvisin hyvinkin ankarat sääolosuhteet. Työntekijöiden työterveyden kannalta kylmässä työskentely on varsinkin rakennusalalla joka päiväistä. Työmailla sovitaan käytännössä pakkasrajoja, jotta työntekijöiden terveys ei vaarannu. Toisaalta useilla työkoneilla on pakkasrajoja, kuten esimerkiksi eräillä torninostureilla jo -20 astetta. Lainsäädännössä tulisi nykyistä yksityiskohtaisemmin huomioida nimenomaan työntekijöiden suojeleminen kylmissä olosuhteissa, jolloin esimerkiksi tuuli tai rakennuskohteen korkeus saattaa lisätä kylmän ilman vaikutusta käytännössä. Kesällä taas töiden tauotus, mahdollisuus työskennellä suojassa suoralta auringonpaahteelta, taukotoimien asianmukaisuus ja erityisesti niiden käyttömahdollisuus sekä riittävä läheisyys tulisi huomioida säännöksissä nykyistä paremmin. Työnantajalle tulee myös asettaa enemmän velvoitteita suunnitella rakennustyömaan työtehtävät etukäteen työpaikan lämpötila huomioiden ja näitä asioita tulisi käsitellä työsuojelun

Työehdot-osasto/Koskinen

29.3.2019

yhteistoiminnassa. Kylmätyötä suoritetaan myös esim. kylmätiloja korjattaessa ja erikseen on vielä kysymys yleisemmin kylmätyöskentelystä muissakin kuin rakennusalan työtehtävissä, jotka myös kaipaavat päivitystä monelta osin (esim. elintarvikeala).

Seuraamusjärjestelmä jäänyt jälkeen muiden alojen kehityksestä

SAK haluaa tuoda esille myös tässä lausunnossa rakennusalan sekä yleisemmin työsuojeluasioiden seuraamusjärjestelmän jälkeen jääneisyyden. Työturvallisuuslain edellisessä uudistuksessa ei toteutettu merkittäviä uudistuksia seuraamusjärjestelmän osalta. Tämän jälkeen lähestulkoon kaikilla muilla oikeudenaloilla on nostettu sanktioita. Näin on tapahtunut esimerkiksi ympäristö-, talous- sekä eläinsuojelurikosten osalta nimenomaan rikoslain yleisten rangaistussäännösten osalta. Maksimirangaistukset monella alalla ovat 6 vuodessa vankeutta maksimissaan. Työturvallisuusrikosten osalta, joissa on kyse lähes säännönmukaisesti talousrikollisuudesta kustannusten säästämisen tarkoituksessa ja vaarantaen samalla ihmishenkiä työpaikoilla, on maksimirangaistus vankeuden osalta edelleen yksi vuosi vankeutta. Tämän johdosta on myös syntynyt työsuojeluasioiden vanhentumisongelma, koska yhä monimutkaisemmat alihankintaverkostoja ja ulkomaalaista työvoimaa käsittävät työsuojelu-oikeusasiat vanhenevat tutkintaviranomaisten käsiin. Tai asioiden tutkinta joudutaan tekemään nopeutetusti hätäilemällä juuri ennen vanhentumista, joka johtaa asioiden syyttämättä sekä tuomitsematta jättämisiin heikon esitutkimamateriaalin johdosta.

Seuraamusjärjestelmän osalta tulisi myös tehostaa saavutetun taloudellisen hyödyn ulosmittaamista eli konfiskaatiota. Työsuojelurikokset kuten tilanteet, joissa jätetään esimerkiksi asentamatta suojakaiteet ovat talousrikollisuuden ydinaluetta. Työsuojelusäännökset ovat tältä osin hyvin tiedossa yrityksissä, mutta siitä huolimatta tehdään tietoinen säästö päätös olla asentamatta kaiteita. Tämä rikoksella saatu hyöty tulisi nykyistä useammin tuomita valtioille menetetyksi.

Ainoa sanktiojärjestelmän merkittävä uudistus, joka työsuojelupuolella on saatu voimaan, on ns. yhteisösakko eli oikeushenkilön rangaistusvastuu. Tämänkin osalta oikeuskäytäntö on muotoutunut varsin tiukaksi sekä sen tuomitsemisedellytysten että tuomitun yhteisösakon suuruuden osalta. SAK katsoo, että työsuojeluasioiden ollessa eräs keskeinen työntekijöiden työssä jaksamiseen ja työurien pidentämiseen vaikuttava tosiasia, tulisi tämän merkittävän asiayhteyden näkyä myös rangaistusten tasossa.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry